

KARTA PRZEDMIOTU**I. Dane podstawowe**

Nazwa przedmiotu	Prawo wyznaniowe
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Law on Religion
Kierunek studiów	Prawo
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	jednolite magisterskie
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	Stacjonarne/ niestacjonarne
Dyscyplina	Prawo
Język wykładowy	J. polski

Koordynator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	Ks. dr hab. Piotr Stanisław, prof. KUL
---	--

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład	45 stacjonarne 54 niestacjonarne	5-6	5 ECTS stacjonarne 5 ECTS niestacjonarne
konwersatorium			
ćwiczenia	45 stacjonarne	5-6	
laboratorium			
warsztaty			
seminarium			
proseminarium			
lektorat			
praktyki			
zajęcia terenowe			
pracownia dyplomowa			
translatorium			
wizyta studyjna			

Wymagania wstępne	Posiadanie ugruntowanej wiedzy na temat prawa polskiego, jaka przekazywana jest studentom na wcześniejszych etapach studiów prawniczych.
-------------------	--

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C1: Zapoznanie studentów ze znaczeniem wolności myśli, sumienia i religii i uprawnieniami z niej wynikającymi oraz zasadami relacji państwa z kościołami i innymi związkami wyznaniowymi w Rzeczypospolitej Polskiej z uwzględnieniem kontekstu prawno-porównawczego, a także wyjaśnienie szczegółowych zespołów unormowań składających się na polskie prawo wyznaniowe.
C2: Wyrobienie umiejętności w zakresie: spójnego i zrozumiałego posługiwania się pojęciami z zakresu prawa wyznaniowego, interpretacji przepisów składających się na prawo wyznaniowe (z uwzględnieniem istniejącego orzecznictwa polskiego, strasburskiego i luksemburskiego) oraz samodzielnego rozwiązywania problemów prawnych z tego zakresu.

C3: WYROBIENIE WRAŻLIWOŚCI NA POSZANOWANIE WOLNOŚCI MYŚLI, SUMIENIA I RELIGII W SPOŁECZEŃSTWIE PLURALISTYCZNYM ORAZ ZDOLNOŚCI DO ANGAŻOWANIA SIĘ W DZIAŁANIA SŁUŻĄCE JEJ ZABEZPIECZENIU I PROMOCJI.

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Zna i rozumienie terminologię prawniczą z zakresu prawa wyznaniowego.	K_W03
W_02	Posiada wiedzę na temat źródeł prawa wyznaniowego z uwzględnieniem jego uwarunkowań prawnomiędzynarodowych i unijnych oraz konsensualnej metody regulacji stosunków Państwo – Kościół.	K_W04
W_03	Ma uporządkowaną wiedzę o zasadach wykładni prawa, z uwzględnieniem specyfiki prawa wyznaniowego.	K_W05
W_04	Ma pogłębioną wiedzę o kościołach i innych związkach wyznaniowych jako podmiotach uczestniczących w stosunkach prawnych	K_W06
W_05	Zna i rozumie uwarunkowania funkcjonowania wybranych instytucji prawnych na gruncie prawa wyznaniowego	K_W07
W_06	Ma pogłębioną wiedzę na temat prawnych zależności między strukturami organizacyjnymi i instytucjami religijnymi	K_W08
W_07	Dysponuje wiedzą na temat metod i narzędzi pozyskiwania danych pozwalających opisywać instytucje z zakresu prawa wyznaniowego	K_W10
W_08	Posiada zaawansowaną wiedzę o normach prawnych z zakresu prawa wyznaniowego z uwzględnieniem tendencji rozwojowych	K_W11
W_09	Ma pogłębioną wiedzę o procedurach wykorzystywanych w zakresie prawa wyznaniowego	K_W12
W_10	Zna i rozumie aksjologiczny kontekst przepisów i orzeczeń dotyczących wolności sumienia	K_W13
W_11	Zna i rozumie prawnowyznaniowe uwarunkowania aktywności ludzkiej	K_W14
W_12	Zna zasady etyczne dotyczące osób wykonujących zawody prawnicze	K_W15
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Potrafi dokonywać obserwacji i interpretacji zjawisk związanych ze społeczną rolą religii i związków wyznaniowych	K_U01
U_02	Potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną w analizie i interpretacji procesów społecznych, w których uczestniczy Kościół Katolicki i inne związki wyznaniowe oraz zjawisk związanych z wolnością religijną w jej aspekcie pozytywnym i negatywnym	K_U02
U_03	Potrafi posługiwać się pojęciami z zakresu prawa	K_U03

	wyznaniowego w celu analizowania zjawisk prawnych oraz formułowania i rozwiązywania problemów prawnych	
U_04	Potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę z zakresu prawa wyznaniowego i rozwijać związane z nią profesjonalne umiejętności	K_U04
U_05	Posiada podstawowe umiejętności badawcze pozwalające na formułowanie i analizę problemów prawnych z zakresu prawa wyznaniowego	K_U05
U_06	Posiada umiejętność prognozowania skutków prawnych zjawisk dotyczących wolności religijnej i statusu prawnego związków wyznaniowych	K_U06
U_07	Potrafi formułować hipotezy na tematy dotyczące wolności sumienia i religii oraz praw i obowiązków związków wyznaniowych z wykorzystaniem specjalistycznego języka prawniczego	K_U07
U_08	Potrafi używać specjalistycznego języka z zakresu prawa wyznaniowego w celu komunikowania się ze zróżnicowanym kręgiem odbiorców	K_U08
U_09	Posiada umiejętność właściwego doboru źródeł i informacji w celu krytycznej analizy i prezentacji problemów z zakresu prawa wyznaniowego	K_U09
U_10	Posiada umiejętności umożliwiające prowadzenie dyskusji na tematy dotyczące prawa wyznaniowego	K_U10
U_11	Potrafi samodzielnie planować uczenie się i doskonalić nabytą wiedzę i umiejętności z zakresu prawa wyznaniowego	K_U12
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Jest gotów do oceny posiadanej wiedzy i umiejętności i uznaje konieczność rozwoju zawodowego	K_K01
K_02	Uznaje znaczenie wiedzy prawniczej w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych	K_K02
K_03	Potrafi odpowiedzialnie oceniać priorytety służące realizacji określonego zadania i dba o jego terminową i efektywną realizację	K_K03
K_04	Potrafi identyfikować i rozstrzygać problemy moralne i etyczne związane z własną i cudzą pracą i działalnością	K_K04
K_05	Jest przygotowany do inicjowania i realizacji działań na rzecz ochrony i promocji wolności sumienia i religii	K_K05
K_06	Jest gotów do samodzielnego podejmowania decyzji w oparciu o normy etyczne i przepisy dotyczące wolności sumienia i religii	K_K06
K_07	Jest gotów do odpowiedzialnego wypełniania swej roli zawodowej i zobowiązań społecznych	K_K07
K_08	Umie myśleć i działać w sposób uwzględniający uwarunkowania rynku pracy	K_K08

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

1) Pojęcie prawa wyznaniowego i jego relacja do prawa kanonicznego; prawne pojęcie

- „kościół” oraz „związku wyznaniowego”;
- 2) Źródła polskiego prawa wyznaniowego;
 - 3) Historia wolności religijnej i relacji Państwo – Kościół;
 - 4) Prawna koncepcja wolności sumienia i religii (polskie unormowania konstytucyjne na tle standardów międzynarodowych) i uprawnienia z niej wynikające;
 - 5) Prawo do sprzeciwu sumienia
 - 6) Zakaz dyskryminacji religijnej;
 - 7) Przestępstwa przeciwko wolności sumienia i wyznania;
 - 8) Ochrona swobody sumienia i uczuć religijnych jako dóbr osobistych;
 - 9) Klasyfikacje modeli relacji Państwo – Kościół;
 - 10) Unijne uwarunkowania stanowienia i stosowania polskiego prawa wyznaniowego;
 - 11) Relacje Państwo – Kościół w Konstytucji RP z 2 kwietnia 1997 r. (równouprawnienie kościołów i innych związków wyznaniowych; bezstronność władz publicznych w sprawach dotyczących przekonań religijnych, światopoglądowych i filozoficznych; autonomia, niezależność i współdziałanie w relacjach między państwem a kościołami i innymi związkami wyznaniowymi; konkordatowa i ustawowa forma regulacji stosunków między Rzeczpospolitą Polską i Kościołem Katolickim; ustawowa forma regulacji stosunków między Rzeczpospolitą Polską i innymi związkami wyznaniowymi);
 - 12) Stolica Apostolska i Państwo Miasta Watykańskiego jako podmioty prawa międzynarodowego;
 - 13) Rejestr kościołów i innych związków wyznaniowych;
 - 14) Kościelne jednostki organizacyjne jako podmioty praw i obowiązków na gruncie prawa polskiego (w tym reprezentacja kościelnych osób prawnych);
 - 15) Wyznaniowa forma zawarcia małżeństwa cywilnego;
 - 16) Zasady organizacji nauczania religii w szkołach publicznych;
 - 17) Finansowanie działalności kościelnej – uwarunkowania prawne (przepisy dotyczące ofiarności wiernych, Fundusz Kościelny, zwolnienia i ulgi podatkowe, regulacja spraw majątkowych kościelnych osób prawnych);
 - 18) Struktura i zadania państwowej administracji wyznaniowej, komisje państwowo-kościelne;
 - 19) Sytuacja prawna osób duchownych (opodatkowanie dochodów osobistych, ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne, duchowny jako świadek).

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01	Wykład konwencjonalny, wykład problemowy Praca z tekstem Studium przypadku ćwiczenia praktyczne – w formie zdalnej	Egzamin, zaliczenie pisemne lub ustne – w formie zdalnej	Uzupełnione i ocenione kolokwium / Test / Sprawdzian pisemny Protokół
W_02	Wykład konwencjonalny, wykład problemowy Praca z tekstem Studium przypadku	Egzamin, zaliczenie pisemne lub ustne – w formie zdalnej	Uzupełnione i ocenione kolokwium / Test / Sprawdzian pisemny Protokół

	ćwiczenia praktyczne – w formie zdalnej		
W_03	Wykład konwencjonalny, wykład problemowy Praca z tekstem Studium przypadku ćwiczenia praktyczne – w formie zdalnej	Egzamin, zaliczenie pisemne lub ustne – w formie zdalnej	Uzupełnione i ocenione kolokwium / Test / Sprawdzian pisemny Protokół
W_04	Wykład konwencjonalny, wykład problemowy Praca z tekstem Studium przypadku ćwiczenia praktyczne – w formie zdalnej	Egzamin, zaliczenie pisemne lub ustne – w formie zdalnej	Uzupełnione i ocenione kolokwium / Test / Sprawdzian pisemny Protokół
W_05	Wykład konwencjonalny, wykład problemowy Praca z tekstem Studium przypadku ćwiczenia praktyczne – w formie zdalnej	Egzamin, zaliczenie pisemne lub ustne – w formie zdalnej	Uzupełnione i ocenione kolokwium / Test / Sprawdzian pisemny Protokół
W_06	Wykład konwencjonalny, wykład problemowy Praca z tekstem Studium przypadku ćwiczenia praktyczne – w formie zdalnej	Egzamin, zaliczenie pisemne lub ustne – w formie zdalnej	Uzupełnione i ocenione kolokwium / Test / Sprawdzian pisemny Protokół
W_07	Wykład konwencjonalny, wykład problemowy Praca z tekstem Studium przypadku ćwiczenia praktyczne – w formie zdalnej	Egzamin, zaliczenie pisemne lub ustne – w formie zdalnej	Uzupełnione i ocenione kolokwium / Test / Sprawdzian pisemny Protokół
W_08	Wykład konwencjonalny, wykład problemowy Praca z tekstem Studium przypadku ćwiczenia praktyczne – w formie zdalnej	Egzamin, zaliczenie pisemne lub ustne – w formie zdalnej	Uzupełnione i ocenione kolokwium / Test / Sprawdzian pisemny Protokół
W_09	Wykład konwencjonalny, wykład problemowy Praca z tekstem Studium przypadku ćwiczenia praktyczne – w formie zdalnej	Egzamin, zaliczenie pisemne lub ustne – w formie zdalnej	Uzupełnione i ocenione kolokwium / Test / Sprawdzian pisemny Protokół
W_10	Wykład konwencjonalny, wykład problemowy Praca z tekstem Studium przypadku ćwiczenia praktyczne – w formie zdalnej	Egzamin, zaliczenie pisemne lub ustne – w formie zdalnej	Uzupełnione i ocenione kolokwium / Test / Sprawdzian pisemny Protokół
W_11	Wykład konwencjonalny, wykład problemowy Praca z tekstem Studium przypadku	Egzamin, zaliczenie pisemne lub ustne – w formie zdalnej	Uzupełnione i ocenione kolokwium / Test / Sprawdzian pisemny Protokół

	ćwiczenia praktyczne – w formie zdalnej		
W_12	Wykład konwencjonalny, wykład problemowy Praca z tekstem Studium przypadku ćwiczenia praktyczne – w formie zdalnej	Egzamin, zaliczenie pisemne lub ustne – w formie zdalnej	Uzupełnione i ocenione kolokwium / Test / Sprawdzian pisemny Protokół
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	Metoda problemowa PBL Studium przypadku Dyskusja Praca w grupach – w formie zdalnej	Obserwacja Egzamin Zaliczenie ustne i pisemne Sprawdzenie umiejętności praktycznych – w formie zdalnej	Protokół Karta obserwacji Prace pisemne Test Kolokwium
U_02	Metoda problemowa PBL Studium przypadku Dyskusja Praca w grupach – w formie zdalnej	Obserwacja Egzamin Zaliczenie ustne i pisemne Sprawdzenie umiejętności praktycznych – w formie zdalnej	Protokół Karta obserwacji Prace pisemne Test Kolokwium
U_03	Metoda problemowa PBL Studium przypadku Dyskusja Praca w grupach – w formie zdalnej	Obserwacja Egzamin Zaliczenie ustne i pisemne Sprawdzenie umiejętności praktycznych – w formie zdalnej	Protokół Karta obserwacji Prace pisemne Test Kolokwium
U_03	Metoda problemowa PBL Studium przypadku Dyskusja Praca w grupach – w formie zdalnej	Obserwacja Egzamin Zaliczenie ustne i pisemne Sprawdzenie umiejętności praktycznych – w formie zdalnej	Protokół Karta obserwacji Prace pisemne Test Kolokwium
U_04	Metoda problemowa PBL Studium przypadku Dyskusja Praca w grupach – w formie zdalnej	Obserwacja Egzamin Zaliczenie ustne i pisemne Sprawdzenie umiejętności praktycznych – w formie zdalnej	Protokół Karta obserwacji Prace pisemne Test Kolokwium
U_05	Metoda problemowa PBL Studium przypadku Dyskusja Praca w grupach – w formie zdalnej	Obserwacja Egzamin Zaliczenie ustne i pisemne Sprawdzenie umiejętności praktycznych – w formie zdalnej	Protokół Karta obserwacji Prace pisemne Test Kolokwium
U_06	Metoda problemowa PBL Studium przypadku Dyskusja Praca w grupach – w formie zdalnej	Obserwacja Egzamin Zaliczenie ustne i pisemne Sprawdzenie umiejętności praktycznych – w formie zdalnej	Protokół Karta obserwacji Prace pisemne Test Kolokwium
U_07	Metoda problemowa PBL Studium przypadku Dyskusja	Obserwacja Egzamin Zaliczenie ustne i pisemne	Protokół Karta obserwacji Prace pisemne

	Praca w grupach – w formie zdalnej	Sprawdzenie umiejętności praktycznych – w formie zdalnej	Test Kolokwium
U_08	Metoda problemowa PBL Studium przypadku Dyskusja Praca w grupach – w formie zdalnej	Obserwacja Egzamin Zaliczenie ustne i pisemne Sprawdzenie umiejętności praktycznych – w formie zdalnej	Protokół Karta obserwacji Prace pisemne Test Kolokwium
U_09	Metoda problemowa PBL Studium przypadku Dyskusja Praca w grupach – w formie zdalnej	Obserwacja Egzamin Zaliczenie ustne i pisemne Sprawdzenie umiejętności praktycznych – w formie zdalnej	Protokół Karta obserwacji Prace pisemne Test Kolokwium
U_10	Metoda problemowa PBL Studium przypadku Dyskusja Praca w grupach – w formie zdalnej	Obserwacja Egzamin Zaliczenie ustne i pisemne Sprawdzenie umiejętności praktycznych – w formie zdalnej	Protokół Karta obserwacji Prace pisemne Test Kolokwium
U_11	Metoda problemowa PBL Studium przypadku Dyskusja Praca w grupach – w formie zdalnej	Obserwacja Egzamin Zaliczenie ustne i pisemne Sprawdzenie umiejętności praktycznych – w formie zdalnej	Protokół Karta obserwacji Prace pisemne Test Kolokwium
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	Metoda problemowa PBL Studium przypadku Dyskusja – w formie zdalnej	Obserwacja Egzamin Zaliczenie ustne i pisemne Sprawdzenie umiejętności praktycznych	Karta obserwacji Protokół Prace pisemne
K_02	Dyskusja, Praca w różnych rolach (lidera, sprawozdawcy, uczestnika) – w formie zdalnej	Obserwacja Egzamin Zaliczenie ustne i pisemne Sprawdzenie umiejętności praktycznych	Karta obserwacji Protokół Prace pisemne
K_03	Metoda problemowa PBL Dyskusja – w formie zdalnej	Obserwacja Egzamin Zaliczenie ustne i pisemne Sprawdzenie umiejętności praktycznych	Karta obserwacji Protokół Prace pisemne
K_04	Metoda problemowa PBL Dyskusja – w formie zdalnej	Obserwacja Egzamin Zaliczenie ustne i pisemne Sprawdzenie umiejętności praktycznych	Karta obserwacji Protokół Prace pisemne
K_05	Metoda problemowa PBL Dyskusja – w formie zdalnej	Obserwacja Egzamin Zaliczenie ustne i pisemne Sprawdzenie umiejętności praktycznych	Karta obserwacji Protokół Prace pisemne

K_06	Metoda problemowa PBL Dyskusja – w formie zdalnej	Obserwacja Egzamin Zaliczenie ustne i pisemne Sprawdzenie umiejętności praktycznych	Karta obserwacji Protokół Prace pisemne
K_07	Metoda problemowa PBL Dyskusja – w formie zdalnej	Obserwacja Egzamin Zaliczenie ustne i pisemne Sprawdzenie umiejętności praktycznych	Karta obserwacji Protokół Prace pisemne
K_08	Metoda problemowa PBL Dyskusja – w formie zdalnej	Obserwacja Egzamin Zaliczenie ustne i pisemne Sprawdzenie umiejętności praktycznych	Karta obserwacji Protokół Prace pisemne

VI. Kryteria oceny, wagi

Kryterium oceny jest posiadanie wiedzy objętej tematyką przedmiotu. Ocena numeryczna w skali ocen od 2 do 5.

Ocena niedostateczna (2):

Brak podstawowej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych wytyczonych przez cele przedmiotu, wymagania i efekty kształcenia

Ocena dostateczna (3):

Minimalna wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne wytyczone przez cele przedmiotu, wymagania i efekty kształcenia

Ocena dobra (4):

Zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne wytyczone przez cele przedmiotu, wymagania i efekty kształcenia

Ocena bardzo dobra (5):

Gruntowna i pogłębiona wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne wytyczone przez cele przedmiotu, wymagania i efekty kształcenia

Szczegółowe warunki zaliczenia przedmiotu opisane są na stronie internetowej Katedry Prawa Wyznaniowego (www.kul.pl/wyznanie) – zakładka „Informacje dla studentów”.

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	90 stacjonarne /54 niestacjonarne
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	60 godz. stacjonarne / 100 niestacjonarne

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
A. Mezglewski, H. Misztal, P. Stanisław, <i>Prawo wyznaniowe</i> , wydanie 3, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2011
Literatura uzupełniająca
<p>P. Stanisław, <i>Religion and Law in Poland</i>, Alphen aan den Rijn 2020.</p> <p>J. Krukowski, <i>Polskie prawo wyznaniowe</i>, Warszawa 2007;</p> <p>M. Pietrzak, <i>Prawo wyznaniowe</i>, Warszawa 2013;</p> <p>H. Misztal, <i>Historia relacji państwa do kościołów i innych związków wyznaniowych w Polsce</i>, w: <i>Prawo wyznaniowe</i>, red. H. Misztal, P. Stanisław, wyd. 2, Lublin-Sandomierz 2003, s. 75-172;</p> <p>J. Krukowski, <i>Kościół i państwo. Podstawy relacji prawnych</i>, Lublin 2000;</p> <p><i>Polskie prawo wyznaniowe. Wybór orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego</i>, oprac. P. Sobczyk, M. Poniąkowski, Lublin 2016;</p> <p>M. Hucal, <i>Wolność sumienia i wyznania w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka</i>, Warszawa 2012;</p> <p><i>Finansowanie Kościołów i innych związków wyznaniowych</i>, red. P. Sobczyk, K. Warchałowski, Warszawa 2013;</p> <p>W. Sobczak, <i>Wolność myśli, sumienia i religii – poszukiwania standardu europejskiego</i>, Toruń 2013.</p> <p><i>Sprzeciw sumienia w praktyce medycznej – aspekty etyczne i prawne</i>, red. P. Stanisław, J. Pawlikowski, M. Ordon, Lublin 2014.</p> <p><i>Obecność krzyża w przestrzeni publicznej. Doświadczenia niektórych państw europejskich</i>, red. P. Stanisław, M. Zawiślak, M. Ordon, Lublin 2016.</p>